

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
PRACOVNÍ LIST

**Fuks Ladislav
Spalovač mrtvol**

**Výňatek
Umělecký text**

A když si pan Kopfrkingl trochu oddechl, lékař řekl:

„Lidé násilí trvale nesnesou. Lidi je možno omráčit, zastrašit, vehnat pod zem, ale na jak dlouho... žijeme přece v civilizovaném světě, v Evropě ve dvacátém století." Pak řekl:

„Útočníci jsou, pane Kopfrkingl, nakonec poraženi. Podívejte se v pohraničí. Československá vláda vyhlásila výjimečný stav a rázem se celý sudetoněmecký puč zhroutil... Hledíte na obraz," usmál se lékař.

„Léta na něj hledím," usmál se pan Kopfrkingl teď již klidně, „léta a uchvacuje mě stále tak, jako když jsem ho viděl poprvé. Vznáší mě stejně jako před léty, když jsem k vám přišel poprvé..." a myslil si, stejně jako mé manželství s Lakmé nebo ty pocity, když vcházím do Chrámu smrti, čas na mé zánícení nemá, je to zvláštní, nejmenší vliv.

„Co ten obraz vlastně, pane doktore, představuje?" zeptal se, „kdo je ta krásná růžolící dívka v černých šatech... a pak stále dost nechápu tu scénu... ten muž tu dívku vleče z ložnice..."

„Byl by to delší výklad, pane Kopfrkingl," usmál se lékař a sedl si za stůl, „tenhle obraz se dědí v našem rodě. My pocházíme z Maďarska a bydleli jsme v Prešpurku, dnešní Bratislavě. Podle pověsti měl jeden náš předek v osmnáctém století – to je právě on, ten s těmi vousy v černé čepičce – neobyčejně krásnou mladou ženu a uherský hrabě Bethlén mu ji chtěl unést. On se však únosci ubránil. To je právě tato scéna. Je to únos. Proto ten muž vleče ženu z ložnice..." usmál se lékař.

„Ubránil ji," kývl pan Kopfrkingl, „únos se nezdařil..."

„Nezdařil," kývl lékař, „to je to, o čem jsme právě mluvili. Útočníci jsou nakonec poraženi."

**Výňatek
Neumělecký text**

Únos dcer Leukippových

Krátce po dovršení čtyřicítky namaloval Rubens svůj slavný Únos dcer Leukippových (podle Theokrita, okolo roku 1618, Mnichov, Alte Pinakothek). Proti prostorné obloze se rýsují postavy smrtelného Castora na černém koni a jeho nesmrtelného bratra Polluxe, nahého héra, před vzpínajícím se světlým koněm, jak zdvihají do sedel kypré Leukippovy dcery. Jedna, téměř na kolenou, se ještě mírně brání, druhá sevřená v mocných pažích mužů, jako by se už poddala v očekávání lásky. Zdá se, že únos je zbaven jakéhokoli násilí. Samotná kompozice nezobrazuje epický děj, ani nemá dramatický charakter, ale představuje důmyslnou složitou rovnováhu sil, doléhajících na diváka smyslnou tíhou těl, jejich blízkostí a intenzitou úchvatných barev. Právem byl zdůrazňován metaforický charakter takovýchto obrazů, ve kterých

současníci viděli ani ne tak ilustraci, jako spíše alegorii, v tomto případě alegorii lásky a manželského života.

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj textu uveden, upraveno)